ПРИНЦИПИ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ ДИТИНИ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ

ШЕВЧЕНКО Василь Михайлович - доктор філософії (ГУНП в Харківській області, м. Харків, Україна)

УДК 342.9
DOI: https://doi.org/10.71404/NP.2025.4.57

У статті здійснено комплексне науково-правове дослідження принципів діяльності Національної поліції України у сфері захисту прав дитини в умовах надзвичайних правових режимів. Актуальність теми зумовлена зростанням вразливості дітей у період суспільно-політичної нестабільності, збройного конфлікту, масових переміщень населення та обмеження окремих прав і свобод людини.

У роботі проаналізовано конституційні, законодавчі та міжнародно-правові засади захисту прав дитини, які визначають межі допустимого втручання держави у права людини навіть за умов надзвичайної ситуації.

У результаті обґрунтовано, що принципи діяльності Національної поліції у сфері захисту прав дитини під час дії надзвичайних правових режимів формують внутрішньо узгоджену систему, в якій загальні засади поліцейської діяльності доповнюються спеціальними дитиноцентричними та організаційно-процедурними орієнтирами. З огляду на типові кризові ситуації систематизовано принципи діяльності Національної поліції України у сфері захисту прав дитини в умовах надзвичайних правових режимів у межах розподілу на групи: загальні принципи; спеціальні принципи; організаційні принципи.

Ключові слова: права дитини, надзвичайні правові режими, воєнний стан, принципи діяльності поліції, ювенальна превенція, найкращі інтереси дитини.

Постановка проблеми

Запровадження надзвичайних правових режимів в Україні, передусім воєнного стану, об'єктивно змінює характер діяльності органів публічної влади та суттєво розширює інструментарій державного примусу з метою забезпечення безпеки і правопорядку. У цих умовах Національна поліція України опиняється у складній ситуації необхідності одночасно реагувати на підвищені загрози публічній безпеці та забезпечувати належний рівень захисту прав і свобод людини. Особливо вразливою категорією у такому контексті є діти, права яких мають посилену правову охорону та потребують спеціального, дитиноцентричного підходу з боку правоохоронних органів. Проблемність ситуації полягає в тому, що надзвичайні правові режими створюють умови для зростання ризиків формального або спрощеного підходу до реалізації прав дитини, коли пріоритети оперативності, доцільності чи безпеки можуть фактично витісняти принципи верховенства права, пропорційності та найкращих інтересів дитини. У практичній діяльності поліції це проявляється у складнощах реагування на випадки домашнього насильства щодо дітей, зникнення неповнолітніх, незаконного переміщення або розлучення дітей із законними представниками, а також у ризиках вторинної віктимізації під час процесуальних дій.

Наявні нормативні приписи часто не супроводжуються чіткими алгоритмами дій, адаптованими саме до умов надзвичайних

правових режимів, що зумовлює нерівномірність і фрагментарність практики. Додатковим ускладнювальним чинником є обмежена інтеграція дитиноцентричних принципів у загальну систему принципів поліцейської діяльності. Попри декларування пріоритету прав людини та особливого статусу дитини, на практиці ці положення нерідко залишаються на рівні загальних положень і не трансформуються у стабільні професійні стандарти поведінки поліцейських у кризових ситуаціях. Відсутність системного наукового осмислення принципів діяльності Національної поліції саме крізь призму захисту прав дитини в умовах надзвичайних правових режимів призводить до розриву між нормативними вимогами та реальними управлінськими і правозастосовними рішеннями.

Зазначене засвідчує необхідність переосмислення та наукового обґрунтування принципів діяльності Національної поліції України у сфері захисту прав дитини з урахуванням специфіки надзвичайних правових режимів. Без формування чіткої, внутрішньо узгодженої системи таких принципів неможливо забезпечити баланс між потребами публічної безпеки та обов'язком держави гарантувати реальний, а не декларативний захист прав дитини в умовах кризових і воєнних викликів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

У науковому дискурсі проблема захисту прав дитини у діяльності правоохоронних органів розглядається переважно крізь призму загальних стандартів прав людини, адміністративно-правових механізмів та ювенальної політики держави. Значна кількість праць присвячена правовому статусу дитини, гарантіям її прав та обов'язків державних інституцій у сфері охорони дитинства (наприклад, публікації І.О. Бандурки, В.О. Кірюхіна, К.Б. Левченко, Н.В. Лесько, Л.І. Миськів, А.О. Сазонової, С.О. Шатрави, А.А. Юнусової), що створює важливе теоретичне підґрунтя для подальших досліджень. Водночас аналіз відповідних напрацювань свідчить, що специфіка діяльності Національної поліції України в умовах надзвичайних правових режимів лише фрагментарно представлена у таких наукових джерелах.

Окремий прошарок наукових публікацій присвячений ювенальній превенції та організаційно-правовим засадам діяльності спеціалізованих підрозділів Національної поліції (нариклад, праці О.В. Джафарової, Н.О. Гром, М.В. Корнієнка, Н.В. Коломоєць, А.С. Романової, А.О. Сухарєвої). У таких роботах досліджуються питання профілактики правопорушень серед неповнолітніх, реагування на факти домашнього насильства, булінгу, зникнення дітей, а також міжвідомчої взаємодії з органами і службами у справах дітей. Водночас більшість відповідних досліджень формувалася в умовах відносної правової стабільності та не враховує повною мірою викликів, пов'язаних із дією воєнного чи надзвичайного стану, коли стандартні алгоритми роботи потребують адаптації до таких умов.

Після початку широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України в науковому просторі з'явилися публікації, присвячені впливу воєнного стану на реалізацію прав людини та функціонування правоохоронних органів (наприклад, публікації під авторством О.В. Барбацького, О.В. Дручек, Є.С. Зеленського, О.П. Світличного, О.С. Яри). У цих дослідженнях акцент робиться на допустимості обмежень прав і свобод, межах дискреції органів влади та проблемах забезпечення балансу між безпекою і свободою особи. Разом із тим питання захисту прав дитини у відповідних умовах часто розглядаються фрагментарно, без виокремлення системи принципів, якими має керуватися поліція у своїй повсякденній практиці. Міжнародні наукові праці та аналітичні звіти, зокрема у сфері прав дитини під час збройних конфліктів і надзвичайних ситуацій, наголошують на універсальності принципу найкращих інтересів дитини та неприпустимості його ігнорування навіть у кризових умовах. Однак ці підходи здебільшого мають загальнотеоретичний або правозахисний характер і потребують адаптації до національного адміністративно-правового контексту та реалій діяльності поліції в Україні.

Мета та завдання статі

Метою статті є комплексне науково-правове осмислення принципів діяльності Національної поліції України у сфері захисту прав дитини в умовах надзвичайних правових режимів, а також обґрунтування їх змісту й практичного значення для забезпечення балансу між потребами публічної безпеки та обов'язком держави гарантувати реальний і ефективний захист прав дитини.

Виклад основного матеріалу

Захист прав дитини – це не «окрема ділянка» поліцейської роботи, а тест на зрілість правової держави. У мирний час помилки поліції у справах дітей часто «розчиняються» в загальній статистиці превенції чи реагування. В умовах надзвичайних правових режимів (воєнного стану, надзвичайного стану) будь-яке перевищення повноважень, несвоєчасне реагування або формальний підхід швидко перетворюються на системні ризики: вторинну травматизацію дітей, втрату довіри до державних інституцій, поглиблення насильства, зникнення дітей, незаконні переміщення, експлуатацію, булінг, втрату доступу до освіти та медичної допомоги. Саме тому принципи діяльності Національної поліції України у сфері захисту прав дитини в надзвичайних правових режимах потребують окремого наукового осмислення - не як декларації, а як практичної «рамки» для рішень на місці.

Конституція допускає встановлення окремих обмежень прав і свобод у воєнному або надзвичайному стані, але водночас прямо визначає перелік прав, які не можуть бути обмежені навіть за таких умов [1]. Закон «Про правовий режим воєнного стану» так само підкреслює межі допустимих обмежень із посиланням на ст. 64 Конституції [2], а Закон «Про правовий режим надзвичайного стану» описує сам режим як тимчасовий і винятковий, який допускає обмеження прав лише «обумовлене загрозою» та із визначенням строку [3]. На цьому конституційно-правовому тлі Національна поліція, як орган виконавчої влади у сфері охорони прав і свобод людини, повинна діяти одночасно ефективно і правомірно, не «підміняючи» права дитини міркуваннями доцільності. Закон України «Про Національну поліцію» закріплює базові принципи поліцейської діяльності (верховенство права, дотримання прав і свобод людини, законність тощо) [4], які у дитячій сфері набувають додаткових вимог: пріоритет найкращих інтересів дитини, недискримінація, повага до гідності, забезпечення безпеки та мінімізація шкоди.

Міжнародний вимір є не менш зобов'язуючим. Конвенція ООН про права дитини (КПД) встановлює універсальні стандарти (найкращі інтереси дитини, право на захист, участь, недискримінацію) [5]. Європейська конвенція з прав людини передбачає можливість відступу держави від окремих зобов'язань у разі війни чи суспільної небезпеки, але лише «в межах, яких вимагає гострота становища» [6]; сучасна практика ЄСПЛ системно пояснює, що відступ не є «індульгенцією» для свавілля [7]. Аналогічну логіку містить МПГПП (ICCPR): відступи можливі лише настільки, наскільки це строго необхідно, і без дискримінації [8]; Комітет ООН з прав людини додатково деталізує ці вимоги у Загальному коментарі № 29 [9].

Нормативна рамка захисту прав дитини в умовах надзвичайних правових режимів ґрунтується на ідеї юридично контрольованої винятковості, за якої держава отримує розширені інструменти реагування на загрози, але не звільняється від обов'язку дотримання прав людини. У правовій державі надзвичайний режим не скасовує право як таке, а лише тимчасово коригує інтенсивність і форми державного втручання. Конституція України закріплює принципову позицію, відповідно до якої обмеження прав і свобод можливе лише у випадках, прямо передбачених Основним Законом, а під час дії воєнного або надзвичайного стану допускається встановлення окремих обмежень із чітким визначенням строку їх дії та збереженням переліку прав, які не можуть бути обмежені за жодних обставин [1]. Такий підхід формує для діяльності Національної поліції правову модель, у межах якої будь-яке втручання має бути передбачуваним, юридично обґрунтованим і контрольованим, а також співмірним із реальною загрозою.

Законодавство, що регулює правові режими воєнного та надзвичайного стану, деталізує ці конституційні положення та встановлює межі допустимої дискреції органів публічної влади. Закон, що визначає правовий режим воєнного стану, визнає можливість тимчасового обмеження окремих прав і свобод, водночас прямо відсилаючи до конституційних гарантій та заборони виходу за межі необхідного [2]. Аналогічну логіку закладено й у законі, який регламентує правовий режим надзвичайного стану, де надзвичайність трактується як тимчасовий виняток, спрямований на відвернення загрози, а не як універсальне виправдання для звуження правового захисту особи [3]. Для поліцейської практики це означає, що застосування «режимних» обмежень, зокрема комендантської години, обмеження пересування чи посилених перевірок, не може автоматично виправдовувати втручання у права дитини без належного обґрунтування мети та оцінки можливих наслідків. Особливого значення в цих умовах набувають стандарти захисту прав дитини, які мають характер постійних і незмінних обов'язків держави. Конвенція про права дитини закріплює імператив, згідно з яким у всіх діях щодо дітей першочергово враховуються їхні найкращі інтереси [5]. Цей принцип не має декларативного характеру, оскільки він повинен бути інтегрований у конкретні адміністративні та процесуальні рішення — від первинного контакту поліцейського з дитиною до прийняття рішень про тимчасове вилучення з сім'ї, евакуацію або забезпечення безпеки в умовах збройної загрози. На національному рівні ці підходи деталізуються законодавством про охорону дитинства, яке визначає систему державних гарантій захисту прав дитини та орієнтує органи влади на розширення соціально-правових механізмів підтримки [10]. Інституційну складову такого захисту формує законодавство про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей, яке закріплює модель міжвідомчої взаємодії суб'єктів, відповідальних за захист дитини [11]. У період дії надзвичайних правових режимів ця мережа набуває особливої ваги, оскільки поліція нерідко стає першою інституцією, що контактує з дитиною, але не повинна залишатися єдиним суб'єктом реагування.

Наукові дослідження у сфері ювенальної превенції та адміністративно-правового захисту прав дитини підкреслюють, що ефективність такого захисту залежить від поєднання нормативного регулювання, інституційної спроможності та системного контролю за діяльністю уповноважених органів [12, с. 98–99]. У воєнний період ця комплексність набуває особливої актуальності, оскільки зростає ризик зловживань, а традиційні механізми контролю можуть бути ускладнені або обмежені. Міжнародно-правові стандарти додатково визначають рамки допустимих відступів від зобов'язань держави в умовах надзвичайних ситуацій. Європейська конвенція з прав людини допускає можливість відступу від окремих зобов'язань у разі війни або суспільної небезпеки, однак лише в межах суворої необхідності та за умови збереження контролю за такими заходами [6]. Позиція Європейського суду з прав людини, викладена у спеціальному посібнику щодо застосування відповідної норми, акцентує на тимчасовому та винятковому характері дерогацій, а також на неприпустимості їх використання як інструменту довільного втручання у права людини [7]. Подібний підхід закріплений і в Міжнародному пакті про громадянські і політичні права, який вимагає, щоб будь-які відступи були офіційно проголошені, не мали дискримінаційного характеру та відповідали принципу суворої необхідності [8]. Загальний коментар Комітету ООН з прав людини додатково підкреслює, що навіть у надзвичайних умовах держава зобов'язана забезпечувати ефективні гарантії правового захисту, прозорість рішень і можливість їх перевірки [9].

Для діяльності Національної поліції ці міжнародні стандарти трансформуються у чіткі практичні орієнтири. Надзвичайність ситуації не може підміняти норму права або виправдовувати відхід від установлених процедур; будь-яке втручання має здійснюватися без дискримінації, з урахуванням особливої вразливості окремих категорій дітей, зокрема внутрішньо переміщених осіб, дітей з інвалідністю чи дітей, які перебува-

ють на тимчасово окупованих територіях. Водночас дотримання процесуальних гарантій, належна фіксація рішень, їх обґрунтування та забезпечення участі законних представників і фахівців у роботі з дитиною виступають необхідними умовами легітимності поліцейської діяльності в умовах надзвичайних правових режимів.

Система принципів діяльності Національної поліції України у сфері захисту прав дитини в умовах надзвичайних правових режимів ґрунтується на поєднанні загальних засад поліцейської діяльності з дитиноцентричними та організаційними орієнтирами, що забезпечують легітимність і гуманістичний характер поліцейського втручання. Ключовим виступає принцип верховенства права та пріоритету прав людини, який зобов'язує поліцію розглядати дитину не як об'єкт опіки, а як носія прав, що підлягають захисту незалежно від дії воєнного чи надзвичайного стану [4]. Йому кореспондує принцип законності, що вимагає суворого дотримання правових процедур, оскільки саме вони є запобіжником свавільного втручання у права дитини в кризових умовах [4]. Важливе значення має принцип пропорційності та мінімальної необхідності втручання, відповідно до якого будь-які обмежувальні заходи щодо дитини допускаються лише за наявності реальної загрози та в обсязі, що є строго необхідним [6; 8]. Невід'ємним елементом цієї логіки є принцип недискримінації та рівності, який гарантує однаковий рівень захисту для всіх дітей, зокрема внутрішньо переміщених осіб та дітей з інвалідністю [5].

Центральним дитиноцентричним орієнтиром залишається принцип найкращих інтересів дитини, який спрямовує поліцейські рішення на мінімізацію ризиків і забезпечення безпеки дитини у кожній конкретній ситуації [5]. Його практичним продовженням є принцип недопущення повторної віктимізації, що вимагає врахування психологічного стану дитини та застосування спеціалізованих підходів ювенальної превенції [12], [13].

Змістовне наповнення захисту прав дитини забезпечує принцип поваги до гідності та участі дитини, який передбачає врахування її думки у формі, що відповідає віковим і психологічним особливостям [5], а також принцип конфіденційності, спрямований на недопущення незаконного поширення персональних даних у надзвичайних умовах.

Організаційний вимір системи принципів формують принцип міжвідомчої взаємодії та партнерства, що забезпечує узгоджені дії поліції з іншими суб'єктами захисту прав дитини [16], принцип спеціалізації (ювенальної компетентності) як умова професійного реагування в умовах воєнного стану [17], а також принцип безперервності захисту та підзвітності, який виключає відкладення допомоги дитині та гарантує контрольованість поліцейських рішень.

Практична реалізація принципів діяльності Національної поліції України у сфері захисту прав дитини в умовах надзвичайних правових режимів найбільш виразно проявляється у типових кризових ситуаціях, де поєднуються підвищені ризики для дитини та необхідність оперативного реагування. Серед них наступні.

1. Домашнє насильство щодо дітей у кризовий період потребує поєднання швидкості реагування з дотриманням правових гарантій. У таких випадках діяльність поліції має ґрунтуватися на: загальних принципах (верховенство права, законність, пропорційність, недискримінація) [4]; спеціальних принципах (найкращі інтереси дитини, пріоритет безпеки, недопущення вторинної віктимізації, повага до гідності, конфіденційність) [5];

організаційних принципах (міжвідомча взаємодія, спеціалізація ювенальної превенції, безперервність реагування), що підтверджується науковими дослідженнями та правозастосовчою практикою [14].

2. Розшук зниклих дітей, евакуація та внутрішнє переміщення в умовах воєнного стану вимагають запобігання хаотичним та формальним рішенням. У цих ситуаціях ключове значення мають: загальні принципи (законність, пропорційність, недискримінація, документування рішень) [4; 6; 8]; спеціальні принципи (найкращі інтереси дитини, безпека, конфіденційність) [5]; організаційні принципи (координація дій із службами у справах дітей, соціальними ор-

ганами, поліцейськими офіцерами громади) [14].

3. Булінг та конфлікти у громадах в умовах воєнного стану потребують превентивного, а не виключно карального підходу. Практика поліції у цій сфері має спиратися на: загальних принципах (пропорційність, законність) [4; 6]; спеціальних принципах (участь дитини, повага до гідності, недопущення повторної травматизації) [5]; організаційних принципах (партнерство з освітніми закладами, психологами, службами у справах дітей).

4. Незаконне переміщення, депортація дітей та окуповані території формують особливу сферу відповідальності держави. У таких випадках принципи виконують не лише регулятивну, а й доказову функцію: загальні принципи (верховенство права, законність) [4]; спеціальні принципи (найкращі інтереси дитини, безпека, конфіденційність) [5]; організаційні принципи (підзвітність, міжвідомча координація, належне документування), зміст яких підтверджує належну дбайливість держави [17].

Висновки

Підсумовуючи проведене дослідження, слід констатувати, що надзвичайні правові режими в Україні не є позаправовим простором або підставою для довільного звуження прав і свобод людини, а – юридично врегульованою формою тимчасової «винятковості», межі якої чітко визначені конституційними та законодавчими приписами. У цьому контексті діяльність Національної поліції України у сфері захисту прав дитини має здійснюватися в умовах підвищеної відповідальності, оскільки будь-яке відхилення від правових стандартів у кризовий період здатне спричинити непропорційну шкоду дитині та підірвати довіру до державних інституцій загалом. У результаті обґрунтовано, що принципи діяльності Національної поліції у сфері захисту прав дитини під час дії надзвичайних правових режимів формують внутрішньо узгоджену систему, в якій загальні засади поліцейської діяльності доповнюються спеціальними дитиноцентричними та організаційно-процедурними орієнтирами. Саме така системність унеможливлює фрагментарний або формальний підхід до захисту прав дитини та дозволяє трансформувати абстрактні правові вимоги у практичні алгоритми дій поліцейських у кризових ситуаціях.

З огляду на типові кризові ситуації систематизовано принципи діяльності Національної поліції України у сфері захисту прав дитини в умовах надзвичайних правових режимів у межах розподілу на групи: 1) загальні принципи: верховенство права; законність; пропорційність; недискримінація; документування рішень; 2) спеціальні принципи: найкращі інтереси дитини; пріоритет безпеки; недопущення вторинної віктимізації; повага до гідності; конфіденційність; участь дитини; 3) організаційні принципи: міжвідомча взаємодія; спеціалізація ювенальної превенції; безперервність реагування; координація дій із службами у справах дітей, соціальними органами, поліцейськими офіцерами громади; партнерство з освітніми закладами, психологами, службами у справах дітей; підзвітність, належне документування.

Доведено, що практична цінність досліджуваних принципів полягає не лише у їх нормативному закріпленні, а передусім у здатності обмежувати дискрецію та запобігати свавіллю під час застосування обмежувальних заходів. Вони забезпечують більш зважене прийняття рішень у ситуаціях підвищеної невизначеності, сприяють належній оцінці ризиків і наслідків для дитини, а також орієнтують поліцейську діяльність на мінімізацію шкоди, запобігання повторній травматизації та збереження гідності дитини. Особливе значення принципи набувають у типових для надзвичайних режимів ситуаціях, пов'язаних із домашнім насильством, зникненням дітей, їх евакуацією, внутрішнім переміщенням, конфліктами у громадах та незаконним переміщенням дітей. Саме в таких умовах вони виконують не лише регулятивну, а й доказову функцію, дозволяючи державі демонструвати належну дбайливість щодо захисту прав дитини та забезпечувати легітимність поліцейських рішень.

Наостанок відзначимо, що подальше підвищення ефективності діяльності Націо-

нальної поліції України у сфері захисту прав дитини в умовах надзвичайних правових режимів потребує інституційного посилення ювенальної спеціалізації, впровадження єдиних стандартів міжвідомчої взаємодії на рівні громад, а також системного контролю за дотриманням правових і процесуальних гарантій. Реалізація цих підходів створює підґрунтя для досягнення балансу між потребами публічної безпеки та обов'язком держави забезпечити реальний, а не декларативний захист прав дитини навіть у найскладніших кризових умовах.

Література

1. Конституція України: закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр
2. Про правовий режим воєнного стану : закон України від 12.05.2015 № 389 - VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/389-19?utm_source
3. Про правовий режим надзвичайного стану : закон України від 16.03.2000 № 1550 – III // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1550-14?utm_source#Text
4. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19
5. Конвенція про права дитини : міжнародний документ від 20.11.1989, ратифікована Верховною Радою України 27.02.1991 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/995_021?utm_source#Text
6. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : міжнародний документ від 04.11.1950 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/995_004?utm_source
7. Guide on Article 15 of the European Convention on Human Rights: Derogation in time of emergency. Strasbourg : European Court of Human Rights, 2025. URL : https://ks.echr.coe.int/documents/d/echr-ks/guide_art_15_ukr?utm_source
8. International Covenant on Civil and Political Rights (Article 4). United Nations , 1966. URL : https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/international-covenant-civil-and-political-rights?utm_source
9. General Comment No. 29: States of Emergency (Article 4) / UN Human Rights Committee. 2001. URL: https://www.refworld.org/legal/general/hrc/2001/en/30676?utm_source
10. Про охорону дитинства : закон України від 26.04.2001 № 2402-III // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2402-14?utm_source
11. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей : закон України від 24.01.1995 № 20/95-ВР // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/20/95-вр?utm_source#Text
12. Мороз О. Б., Ковальчук О. В., Хатнюк Ю. А. Довідник ювенального поліцейського. Львів : ЛДУВС, 2022. 388 с.
13. Юнін О. С., Мороз В. П., Пісоцька К. О., Тищенкова І. О. Адміністративна діяльність підрозділів ювенальної превенції Національної поліції: організаційні та нормативно-правові засади : навч. посіб. Дніпро : ДДУВС, 2023. 160 с.
14. Гурковська К. А. Взаємодія дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громади з підрозділами ювенальної превенції у сфері захисту прав дітей. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2022. Вип. 74. С. 55–59.
15. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України : наказ МВС України від 19.12.2017 № 1044 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/main/z0686-18?utm_source
16. Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад :

наказ МВС України від 28.07.2017 № 650 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z1041-17?utm_source#Text

17. Зеленський Є. С. Роль Національної поліції у забезпеченні прав дитини під час дії правового режиму воєнного стану в Україні. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 2. С. 452–456. URL: https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2024/04/78.pdf?utm_source

PRINCIPLES OF ACTIVITY OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE IN THE FIELD OF PROTECTION OF CHILDREN'S RIGHTS UNDER EMERGENCY LEGAL REGIMES

The article presents a comprehensive scientific and legal study of the principles of the National Police of Ukraine's activities in the field of protecting children's rights under emergency legal regimes. The relevance of the topic is due to the increased vulnerability of children during periods of socio-political instability, armed conflict, mass population movements and restrictions on certain human rights and freedoms.

The paper analyzes the constitutional, legislative and international legal principles of protecting children's rights, which determine the limits of permissible state intervention in human rights even under emergency conditions.

As a result, it is substantiated that the principles of the National Police's activities in the field of protecting children's rights under emergency legal regimes form an internally consistent system in which the general principles of police activity are supplemented by special child-centered and organizational and procedural guidelines. Taking into account typical crisis situations, the principles of the National Police's activities in the field of protecting children's rights under emergency legal regimes are systematized within the framework of the division into groups: general principles; special principles; organizational principles.

Keywords: children's rights, emergency legal regimes, martial law, principles of police activity, juvenile prevention, best interests of the child.